

УДК 342.9:616.31

DOI <https://doi.org/10.32782/ln.2025.26.60>

Басюк С. М.,

здобувач

Науково-дослідний інститут публічного права

ORCID ID: 0009-0007-9205-5314

ЛІЦЕНЗУВАННЯ СУБ'ЄКТІВ СТОМАТОЛОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ В УКРАЇНІ

Вступ. Ліцензування як інструмент державного регулювання сфери медичного обслуговування є важливим чинником забезпечення належної якості стоматологічних послуг в Україні. У сучасних умовах стоматологічна практика характеризується високим рівнем професійного ризику, оскільки будь-яке медичне втручання у порожнину рота безпосередньо впливає на стан здоров'я пацієнта, а недоліки в обладнанні, кваліфікації чи організації процесу можуть спричинити серйозні ускладнення. Ліцензія як дозвольний акт державної влади надає особам і закладам право на здійснення стоматологічної діяльності, водночас покладаючи на них юридичні обов'язки щодо дотримання встановлених стандартів. Правовий режим ліцензування сприяє формуванню впорядкованого ринку стоматологічних послуг і мінімізує ризик доступу до нього некваліфікованих суб'єктів. В Україні економічні перетворення та реформування медичної сфери підвищили значення державного контролю у сфері охорони здоров'я.

Проблематика правового регулювання ліцензування стоматологічної практики полягає у необхідності забезпечення балансу між публічними інтересами та правами суб'єктів господарювання. З одного боку, держава повинна гарантувати безпеку пацієнтів, належний рівень професійної підготовки, дотримання медичних стандартів і санітарних норм. З іншого боку, надмірна зарегульованість може гальмувати розвиток малого

та середнього бізнесу, погіршувати конкуренцію та створювати необґрунтовані адміністративні бар'єри. Викликом залишається також забезпечення ефективності постліцензійного контролю, оскільки формальне підтвердження відповідності на етапі отримання ліцензії не гарантує стабільної якості діяльності у подальшому. Додатковим аспектом є потреба у гармонізації законодавства, подоланні термінологічних неузгодженостей і вдосконаленні критеріїв оцінювання матеріально-технічної та кадрової спроможності стоматологічних закладів.

Актуальність теми зумовлена зростаючою потребою суспільства у якісних стоматологічних послугах, зміцненням ролі держави у регулюванні сфери охорони здоров'я та впровадженні нових стандартів медичної допомоги. Забезпечення контролю за дотриманням ліцензійних вимог є важливим чинником захисту прав пацієнтів, профілактики ятрогенних ризиків і збереження здоров'я населення. Ефективне ліцензування сприяє створенню конкурентного, прозорого та безпечного стоматологічного ринку. Реформування галузі охорони здоров'я потребує ретельного вдосконалення процедур допуску до медичної діяльності, посилення відповідальності суб'єктів і модернізації механізмів нагляду.

Огляд останніх положень. У сучасній правовій науці питання адміністративно-правового статусу суб'єктів медичної та стоматологічної діяльності досліджується низкою

науковців, однак залишається недостатньо систематизованим у межах адміністративного права. Суттєвий внесок у розроблення теоретичних засад публічного адміністрування та його принципів здійснили Н. Атаманчук, Є. Авер'янова, О. Батрин, О. Бережний, С. Богата, В. Бондарь, В. Галуцько, О. Геглюк, В. Гресько, Т. Домбровська, Н. Коба, Ю. Козаченко, О. Константинов, Т. Кравцова, І. Мазур, І. Нагорняк, А. Оксєнюк, Т. Олєйнікова, Р. Опацький, А. Солонара, В. Терещук, О. Фелик, Р. Шишка та інші. Водночас, питання нормативного визначення прав, обов'язків і відповідальності суб'єктів стоматологічної практики, їх участі у публічних правовідносинах та ролі у забезпеченні права пацієнтів на медичну допомогу потребують подальшого наукового осмислення та узагальнення в контексті сучасних євроінтеграційних змін.

Мета статті полягає у здійсненні комплексного правового аналізу ліцензування суб'єктів стоматологічної практики в Україні, з'ясуванні його змісту, правової природи, ролі та функціонального значення у забезпеченні належної якості, безпеки та доступності стоматологічної допомоги, а також у виявленні проблемних аспектів нормативного регулювання і практики застосування ліцензійних процедур у контексті сучасних трансформацій системи охорони здоров'я.

Виклад основних положень. Згідно із тлумачним словником української мови поняття «ліцензія» визначається як дозвіл, що надається державними органами на право здійснення певної діяльності чи використання об'єктів права, що перебувають під правовим контролем. У правовій площині ліцензія є офіційним актом уповноваженого органу, який підтверджує відповідність суб'єкта встановленим вимогам та надає йому спеціальний юридично значущий статус. Такий дозвіл виступає інструментом державного регулювання, спрямованого на впорядкування суспільних відносин, забезпечення безпеки, конкуренції та якості діяльності у визначених

сферах. Ліцензія охоплює як засіб контролю, так і гарантію упорядкованого здійснення правомірної поведінки [1].

З позицій загальної теорії права ліцензування характеризується як специфічний різновид правового впорядкування діяльності, у межах якого поєднано дозвільний режим, адміністративний нагляд і встановлення певних правових меж для свободи підприємництва з метою захисту публічного інтересу. Ліцензія виступає індивідуальним адміністративним актом владного характеру, що видається компетентним державним органом на власний розсуд, а тому не може бути отримана автоматично лише за бажанням суб'єкта господарювання. Інститут ліцензування трактується як один із засобів виконання державою важливих публічних завдань, пов'язаних із гарантуванням належного рівня безпеки, правопорядку, охорони здоров'я населення, навколишнього природного середовища та якості товарів і послуг. Водночас ліцензійні умови становлять впорядковану систему нормативно визначених вимог, що забезпечують чіткість і правову визначеність у взаємовідносинах між уповноваженим органом держави та суб'єктом господарювання [2].

В господарському праві роковуються правові засади ліцензування господарської діяльності відповідно до Закону України «Про ліцензування видів господарської діяльності». Визначено, що здійснення ліцензованих видів діяльності можливе лише за умови державної реєстрації суб'єкта та внесення відповідного запису до ЄДР. Окреслено поняття ліцензії як дозвільного документа державного зразка, що підтверджує право провадження певної діяльності за виконання ліцензійних умов. Наголошено на державній політиці у сфері ліцензування, спрямованій на захист економічних, соціальних інтересів та публічної безпеки. Визначено систему органів ліцензування та їх повноваження щодо контролю за дотриманням ліцензійних умов, переоформлення й анулювання ліцензій. Деталізовано процедуру подання заяви та документообігу під час

отримання ліцензії, а також підстави для відмови у її видачі. Зазначено види господарської діяльності, що підлягають ліцензуванню, та групування їх за напрямками. Окрему увагу приділено нагляду й контролю у сфері ліцензування, включно з плановими та позаплановими перевітками та застосуванням санкцій за порушення законодавства [3, с. 229–248].

Ліцензування в адміністративному праві розглядається як різновид адміністративної послуги, що надається органами публічної влади виключно на підставі закону за зверненням суб'єкта господарювання. Воно спрямоване на юридичне оформлення права провадження певної діяльності, тобто забезпечує реалізацію законних інтересів заявника через видання індивідуального адміністративного акта ліцензії. Результат розгляду звернення має владний характер і підтверджує створення умов для реалізації прав у сфері господарювання. Ліцензування фінансується відповідно до визначених бюджетних правил і може бути як платним, так і безоплатним залежно від законодавства. У процедурі беруть участь уповноважені суб'єкти надання послуг, зокрема органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування. Контроль за дотриманням ліцензійних умов здійснюється шляхом планових і позапланових перевірок. Ліцензія необхідна для окремих видів діяльності, і її анулювання тягне втрату права на їх провадження. Ліцензування забезпечує баланс між інтересами держави та можливістю суб'єктів реалізовувати підприємницьку діяльність [4, с. 431–443].

Отже, ліцензування є формою державного дозволу, що засвідчує право суб'єкта на провадження визначеної діяльності за умови дотримання встановлених вимог. Воно виступає інструментом упорядкування суспільних відносин, забезпечуючи безпеку, якість та публічний порядок у сферах, що потребують особливого контролю. Ліцензія завжди має індивідуальний владний характер і надається компетентним органом виключно за заявою суб'єкта, після підтвердження його відпо-

відності визначеним критеріям. Процедура ліцензування передбачає державну реєстрацію заявника, подання необхідних документів та внесення рішення до реєстру з визначенням прав і строків дії. Контроль за дотриманням ліцензійних умов реалізується через нагляд і перевірки, а порушення тягне застосування санкцій аж до анулювання дозволу.

О. Бережний обґрунтував, що ліцензування господарської діяльності в Україні є самостійним об'єктом господарсько-правового регулювання, оскільки воно має власну форму, цілі, завдання, функції й методи правового впливу. Показується, що через ліцензування держава встановлює чіткі правові рамки діяльності, забезпечуючи одночасно свободу підприємництва та суспільну безпеку. Ліцензування виступає як механізм правового впливу, який дозволяє контролювати якість, надійність і безпеку господарських операцій. Підкреслюється, що лише ті суб'єкти, які відповідають встановленим критеріям, допускаються до відповідних видів діяльності. Це сприяє запобіганню недобросовісній конкуренції, порушенням стандартів або загрозам суспільним інтересам. Також відзначено стабілізуючу та превентивну функції ліцензування, які сприяють передбачуваності правовідносин у сфері економіки. Наголошено на необхідності балансу між державним регулюванням та підприємницькою ініціативою [5].

Є. Авер'янова зосереджується на з'ясуванні змісту поняття «ліцензування господарської діяльності» через аналіз легальних дефініцій та наукових підходів, підкреслюючи відмінність між загальним терміном «ліцензування» та його видовим проявом у сфері господарювання. Авторка виділяє дві групи визначень: такі, що розкривають сутність ліцензування як засобу державного регулювання (як у Законі України «Про ліцензування видів господарської діяльності» та ст. 14 ГК України), і такі, що зводять його до сукупності процедур (видача, анулювання, ведення реєстрів тощо), критикуючи останній підхід як занадто поверхневий. Наголошується на

термінологічній розбалансованості спеціальних законів (про вищу освіту, телекомунікації, дозвільну діяльність у сфері ядерної енергії тощо), які по-різному тлумачать «ліцензування» і тим самим ускладнюють як правозастосування, так і науковий аналіз. Наявні підходи по-різному акцентують на ліцензуванні як елементі легітимації суб'єкта, правовому режимі, інституті чи діяльності органів влади, але кожен із них відображає лише окремих бік явища. Узагальнюючи ці підходи, вона обґрунтовує доцільність розуміння ліцензування саме як засобу державного регулювання господарської діяльності, що поєднує офіційне визнання відповідності суб'єкта встановленим вимогам та подальший контроль за дотриманням ліцензійних умов [6].

Ю. Козаченко аналізує ліцензування господарської діяльності з медичної практики як ключовий адміністративно-правовий засіб забезпечення прав пацієнтів, розкриваючи його роль у гарантуванні якості, безпеки та доступності медичної допомоги. Підкреслюється, що ліцензування забезпечує контроль держави за суб'єктами медичної діяльності, визначає межі їх правомірної діяльності та створює умови для недопущення до ринку некваліфікованих надавачів послуг. Простежується зв'язок ліцензування з іншими інструментами державного впливу в сфері охорони здоров'я акредитацією, атестацією, стандартизацією та сертифікацією, які у сукупності формують систему публічного захисту пацієнтів. Проаналізовано нормативне підґрунтя процедури ліцензування медичної практики в Україні, включно з вимогами ліцензійних умов, повноваженнями МОЗ як органу ліцензування та видом відповідальності за порушення вимог. Особливу увагу приділено проблемам спрощення ліцензування на основі декларативного принципу, що, за твердженням авторки, призводить до формалізації контролю та збільшення недобросовісних практик серед суб'єктів. Обґрунтовується необхідність повернення до реального

попереднього контролю, включно з виїзними перевітками можливостей медичних закладів надавати допомогу належної якості. Наголошено, що ефективне ліцензування покликане забезпечувати безстрокове, але умовне право на здійснення медичної діяльності з постійним контролем дотримання вимог [7].

Т. Домбровська розглянула ліцензування медичної практики як важливий інструмент державного регулювання, пов'язаний із реформуванням сфери охорони здоров'я та необхідністю забезпечення належної якості медичної допомоги. Підкреслюється, що держава через механізм ліцензування здійснює превентивний контроль за діяльністю суб'єктів, попереджаючи ризики для життя і здоров'я пацієнтів. Вказано, що нормативно-правове регулювання у цій сфері зазнає частих змін, що відображає потребу адаптації до сучасних умов та стандартів охорони здоров'я. Аналіз Ліцензійних умов 2016 року засвідчує підвищення вимог до організаційної, кадрової та технологічної спроможності закладів і фізичних осіб-підприємців, які мають намір провадити медичну практику. Наголошується на важливих новелах, зокрема можливості отримання ліцензії підприємцем без медичної освіти за умови належного кадрового забезпечення. Водночас критично оцінюються окремі положення Ліцензійних умов, включно з термінологічною нечіткістю та недосконалістю критеріїв оцінки відповідності здобувача ліцензії встановленим вимогам [8].

О. Батрин проаналізувала державний нагляд за дотриманням ліцензійних умов медичної практики як важливий інструмент забезпечення належної якості медичної допомоги та реалізації публічних інтересів у сфері охорони здоров'я. Ґрунтовно досліджено законодавчі та підзаконні акти, що регламентують процедури контролю, зокрема Закон України № 877-V та акти МОЗ, які визначають компетенцію органів нагляду й особливості здійснення інспекцій. Вказано, що контроль за дотриманням ліцензійних умов має спе-

цифічні риси порівняно з іншими видами господарської діяльності: окремий предмет нагляду, спеціально уповноважений орган, власні критерії періодичності перевірок і визначені нормативами питання контролю. Підкреслюється, що державний нагляд не обмежується виявленням порушень, а включає застосування заходів юридичної відповідальності для усунення загроз життю та здоров'ю пацієнтів. Здійснений аналіз наукових поглядів дозволив сформулювати висновок про потребу нормативного уточнення предмета нагляду, підстав для позапланових перевірок і повноважень посадових осіб МОЗ [9].

Отже, ліцензування господарської діяльності, зокрема медичної практики, розглядається як ключовий інструмент державного регулювання, що забезпечує баланс між свободою підприємництва та суспільною безпекою. Дослідники підкреслюють його роль у встановленні правових рамок, допуску до ринку лише належно кваліфікованих суб'єктів і запобіганні недобросовісній конкуренції. Наголошується, що ліцензування є засобом офіційного підтвердження відповідності суб'єкта встановленим вимогам у поєднанні з наступним контролем за їх дотриманням. Особливу увагу приділено проблемам нормативної узгодженості, надмірної формалізації процедур і потребі вдосконалення критеріїв оцінки діяльності ліцензіатів. У сфері медичної практики наголошено на зростаючому значенні державного нагляду як гарантії якості медичної допомоги та захисту пацієнтів.

Ліцензування суб'єктів медичної практики здійснюється на підставі Ліцензійних умов, затверджених постановою Кабінету Міністрів України № 285, що встановлюють обов'язкові організаційні, кадрові та технологічні вимоги до провадження господарської діяльності з медичної практики. Вимоги поширюються на юридичних осіб усіх форм власності та фізичних осіб-підприємців, які здійснюють медичну практику. Передбачено подання заяви на отримання ліцензії з відомостями про матеріально-технічну базу та пер-

сонал, що підтверджує готовність суб'єкта до надання медичної допомоги. Ліцензіат зобов'язаний виконувати визначені вимоги, а здобувач відповідати їм ще до початку діяльності. Медична практика може провадитися лише за заявленими спеціальностями та за місцями, зазначеними у ліцензійних документах. До обов'язків ліцензіата належить забезпечення доступності приміщень, наявності необхідного обладнання та дотримання стандартів надання допомоги. У сфері кадрових вимог встановлено, що медичну допомогу можуть надавати лише особи, які відповідають єдиним кваліфікаційним вимогам, затвердженим МОЗ. Ліцензійні умови також визначають порядок контролю, переоформлення, зупинення та відновлення дії ліцензії, що забезпечує державно-правове впорядкування діяльності ліцензіатів [10].

Згідно зі Законом України «Про ліцензування видів господарської діяльності» ліцензування це державний правовий інструмент, який надає суб'єкту право на провадження певного виду господарської діяльності лише після видачі відповідної ліцензії та внесення запису в ліцензійний реєстр. Закон встановлює виключний перелік видів діяльності, що підлягають ліцензуванню, та передбачає, що будь-яка діяльність, не включена до цього переліку, не потребує ліцензії. Ліцензування надає суб'єкту правомірність здійснювати діяльність, а орган ліцензування спроможність контролювати виконання передбачених умов і застосовувати санкції у разі порушення. Закон встановлює чітку регламентацію процедур: видача, зупинення, припинення, переоформлення або відновлення ліцензії може відбуватися лише за рішенням уповноваженого органу з дотриманням встановлених строків і умов. Ліцензійні умови – це нормативно-правовий акт, який визначає організаційні, кадрові, матеріально-технічні та інші вимоги до суб'єктів, що провадять ліцензовану діяльність. Закон передбачає єдину державну систему ліцензування, забезпечуючи рівні права суб'єктів господарювання незалежно

від форми власності і гарантує, що ліцензія діє на всій території України. Для кожного суб'єкта встановлено обов'язок відповідати вимогам ліцензійних умов і дотримуватися стандартів, а також подавати необхідні документи для отримання або переоформлення ліцензії [11].

Згідно з Законом України «Про основами законодавства України про охорону здоров'я» кожен громадянин має право на охорону здоров'я, включно з доступом до медичної допомоги, умовами праці та навчання, безпечним довкіллям та якісними медичними послугами. Закон передбачає, що медична допомога надається закладами охорони здоров'я або фізичними особами-підприємцями, які пройшли державну реєстрацію та отримали відповідну ліцензію на провадження медичної практики. Діяльність суб'єктів у сфері охорони здоров'я підлягає ліцензуванню, що гарантує відповідність закладів/працівників вимогам безпеки, кваліфікації, матеріально-технічної бази та стандартів надання допомоги. Цей інструмент є частиною системи державного нагляду та регулювання у сфері охорони здоров'я, що забезпечує право пацієнтів на якісну, безпечну та доступну медичну допомогу, а також відповідальність суб'єктів медичної практики за належне виконання своїх обов'язків [12].

Отже, ліцензування суб'єктів медичної практики в Україні забезпечує юридичний допуск до господарської діяльності шляхом підтвердження відповідності встановленим вимогам. Обов'язковими є організаційні, кадрові й технологічні критерії, а медична допомога може надаватися лише за заявленими спеціальностями й у визначених місцях. Перед початком роботи здобувач ліцензії повинен мати належну матеріально-технічну базу та кваліфікований персонал, а ліцензіат постійно підтримувати відповідність встановленим умовам. Держава через уповноважений орган контролює дотримання цих вимог і має повноваження переоформлювати, зупиняти або анулювати ліцензію у разі порушень. Ліцензія діє на всій території України

та надається за процедурою, чітко врегульованою законодавством.

Висновки. Отже, ліцензування суб'єктів стоматологічної практики є ключовим інструментом державного впорядкування медичної діяльності та забезпечення якості медичної допомоги. Воно забезпечує офіційний юридичний допуск до ринку лише тих суб'єктів, які відповідають установленим нормам. Ліцензійні умови фіксують обов'язкові організаційні, кадрові й технологічні вимоги, спрямовані на гарантування безпеки пацієнтів. Держава встановлює чіткі рамки та обмеження з огляду на публічний інтерес і ризики для здоров'я населення. Процедура отримання ліцензії передбачає попередній контроль готовності до надання медичних послуг на належному рівні. Особливість цього інституту полягає в поєднанні дозвольного режиму та наглядового механізму з подальшим контролем діяльності ліцензіата.

У сфері стоматологічної практики ліцензування забезпечує кваліфікований допуск медичних працівників до надання послуг, оскільки медичне втручання пов'язане з підвищеним ризиком для пацієнтів. До роботи допускаються лише фахівці, які відповідають єдиним кваліфікаційним вимогам і мають право на медичну практику. Встановлені вимоги до обладнання, приміщень і дотримання стандартів медичної допомоги гарантують безпечність та ефективність процедур. Ліцензія є індивідуальним адміністративним актом, що надається за результатами перевірки відповідності здобувача вимогам. Вона визначає обсяг прав суб'єкта із зазначенням спеціальностей і місць здійснення діяльності. Порушення умов ліцензування тягне за собою адміністративно-правові наслідки, зокрема зупинення чи анулювання дозволу.

Ліцензування суб'єктів стоматологічної практики у правовому аспекті забезпечує баланс між свободою підприємництва та захистом суспільних інтересів. Законодавче регулювання гарантує рівні умови доступу для всіх суб'єктів незалежно від форми влас-

ності, але виключає можливість діяльності без належної професійної й технічної підготовки. Наявність ліцензії підтверджує не лише право на діяльність, а й обов'язок постійно дотримуватися встановлених вимог і стандартів. Держава реалізує постліцензійний контроль через систему планових і позапланових перевірок, що мінімізує ризики для життя і здоров'я

пацієнтів. Ліцензування також перешкоджає поширенню недобросовісних практик і сприяє конкуренції належного рівня. Розвиток нормативного регулювання у цій сфері потребує подальшого удосконалення критеріїв оцінки, усунення термінологічних колізій і посилення попереднього контролю.

Анотація

У статті проаналізовано ліцензування суб'єктів стоматологічної практики в Україні як ключовий інструмент державного впорядкування у сфері надання медичних послуг. Обґрунтовано, що ліцензія є формою державного дозволу, яка підтверджує відповідність суб'єкта встановленим нормативним вимогам і надає йому право здійснювати професійну діяльність. Підкреслено, що ліцензування втілює баланс між свободою підприємництва та захистом суспільних інтересів, оскільки стоматологічні послуги безпосередньо пов'язані з охороною здоров'я та безпекою пацієнтів. Акцентовано на поєднанні дозвільного механізму з постійним державним наглядом, що спрямований на запобігання порушенням стандартів якості медичної допомоги. Розкрито нормативні засади ліцензування, які включають законодавчі вимоги щодо реєстрації, отримання, зупинення та анулювання ліцензії, а також обов'язок ліцензіата дотримуватися визначених правил під час провадження діяльності. Визначено, що для отримання ліцензії суб'єкт повинен мати належну матеріально-технічну базу, забезпечити доступність приміщень, відповідне оснащення та достатню кваліфікацію персоналу, що підтверджується чинними вимогами у сфері охорони здоров'я. Зазначено, що дотримання ліцензійних умов не є одноразовою вимогою: перевірки та правовий контроль мають безперервний характер, що забезпечує гарантії безпечності медичного втручання. Окрема увага приділена необхідності удосконалення регуляторних підходів шляхом підвищення чіткості критеріїв оцінювання діяльності стоматологічних закладів, усунення термінологічних прогалин і збереження ефективності попереднього контролю. Доведено, що інститут ліцензування забезпечує впорядкованість ринку медичних послуг, мінімізує ризик доступу некваліфікованих фахівців і перешкоджає формуванню недобросовісної конкуренції. Вказується, що подальший розвиток механізмів ліцензування є важливою передумовою підвищення якості стоматологічної допомоги, захисту прав пацієнтів та вдосконалення системи охорони здоров'я в умовах сучасних вимог і реформування галузі.

Ключові слова: ліцензіат, ліцензійні умови, ліцензія, медична допомога, медична практика, нагляд, охорона здоров'я, пацієнт, підприємництво, правове регулювання, публічний інтерес, стоматологічна практика, суб'єкт господарювання, якість послуг.

Basiuk S.M. Licensing of dental practice entities in Ukraine

Summary

The article analyzes the licensing of dental practice entities in Ukraine as a key tool of state regulation in the field of medical services. It is substantiated that a license is a form of state permission that confirms the entity's compliance with established regulatory requirements and grants it the right to engage in professional activities. It is emphasized that licensing embodies a balance between freedom of entrepreneurship and protection of public interests, since dental services are directly related to health care and patient safety. The emphasis is on combining the licensing mechanism

with constant state supervision aimed at preventing violations of medical care quality standards. The regulatory principles of licensing are disclosed, which include legislative requirements for registration, obtaining, suspension and cancellation of a license, as well as the licensee's obligation to comply with certain rules when conducting activities. It is determined that in order to obtain a license, the entity must have an appropriate material and technical base, ensure the availability of premises, appropriate equipment and sufficient qualification of personnel, which is confirmed by the current requirements in the field of healthcare. It is noted that compliance with licensing conditions is not a one-time requirement: inspections and legal control are continuous, which provides guarantees of the safety of medical intervention. Special attention is paid to the need to improve regulatory approaches by increasing the clarity of the criteria for evaluating the activities of dental institutions, eliminating terminological gaps and maintaining the effectiveness of prior control. It is proven that the licensing institution ensures order in the medical services market, minimizes the risk of access by unqualified specialists and prevents the formation of unfair competition. It is indicated that the further development of licensing mechanisms is an important prerequisite for improving the quality of dental care, protecting patients' rights and improving the healthcare system in the face of modern requirements and industry reform.

Key words: licensee, licensing conditions, license, medical care, medical practice, supervision, healthcare, patient, entrepreneurship, legal regulation, public interest, dental practice, business entity, quality of services.

Список використаних джерел:

1. Ліцензія. Словник української мови : у 11 т. 2025. URL: <https://slovnkyk.ua/index.php?swrd=%D0%BB%D1%96%D1%86%D0%B5%D0%BD%D0%B7%D1%96%D1%8F>
2. Дерев'янко Б. В. Регулюючого впливу держави на діяльність навчальних закладів. *Форум права*. 2011. № 4. С. 168–174. URL: <http://www.nbu.gov.ua/e-journals/FP/2011-4/11dbvdnz.pdf>
3. Смолин Г., Туркот О., Хомко Л. Господарське право України. Загальна частина: підручник / заг. ред. Г. В. Смолина. Львів: ЛьвДУВС, 2017. 484 с.
4. Остапенко О. І. Адміністративне право України (загальна частина) : навч. посіб. / [Остапенко О. І. Ковалів М. В., Єсімов С. С. та ін.] ; [Вид. 2-е, доп.] Львів : СПОЛОМ, 2021. 616 с. Бібліогр.: с. 612-614 (29 назв).
5. Бережний О. В. Ліцензування господарської діяльності як особливий предмет господарсько-правового регулювання. *Актуальні проблеми права: теорія і практика*. 2025. № 2 (50). С. 22–32. DOI:10.33216/2218-5461/2025-50-2-22-32.
6. Авер'янова Є. С. Поняття ліцензування господарської діяльності // *Господарське право і процес*. 2017. № 11. С. 60–63. УДК 346.5.
7. Козаченко Ю. С. Ліцензування медичної діяльності у системі адміністративно-правових засобів забезпечення прав пацієнтів. УДК 351.77. National Yaroslav Mudryi Law University.
8. Домбровська Т. Л. Щодо ліцензування медичної практики. Інтернет-конференція «Наукова спільнота», секція 7 «Господарське право...», 24.02.2021. URL: <http://www.spilnota.net.ua/ua/article/id-3714/>
9. Батрин О. В. Особливості здійснення державного нагляду за дотриманням ліцензійних умов провадження господарської діяльності з медичної практики. *Наукові записки. Серія: Право*. 2023. Вип. 15. С. 316–322. DOI: 10.36550/2522-9230-2023-15-316-322.
10. Про затвердження Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з медичної практики : Постанова Кабінету Міністрів України; Умови, Форма типового докумен-

та, Заява, Опис від 02 березня 2016 № 285. Верховна Рада України. 2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/285-2016-%D0%BF>

11. Про ліцензування видів господарської діяльності : Закон України від 02 березня 2015 № 222-VIII. Верховна Рада України. 2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/222-19>
12. Основи законодавства України про охорону здоров'я : Закон України від 19 листопада 1992 № 2801-XII. Верховна Рада України. 2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2801-12>

Дата надходження статті: 21.08.2025

Дата прийняття статті: 25.08.2025

Опубліковано: 29.09.2025